

יום ראשון / כ"ב באלול, 2.9.18

9:30 / התכנסות

10:00 / מושב פתיחה

יצירותיהם של חכמי תימן: פואטיקה ומחשבת ישראל

י"ר: בת-ציון עראקי קלורמן ראשת המרכז לחקר יהדות תימן ותרבותה ע"ש עובדיה בן שלום, מכון בן צבי והאוניברסיטה הפתוחה

ברכות: יעקב יניב מנכ"ל יד יצחק בן-צבי

יוסף יובל טובי אוניברסיטת חיפה

ייחודה של שירת רבי שלום שבזי כמבע אישי וכמבע לאומי

מיכאל גרש-גרשוני אוניברסיטת בר-אילן

החכם זכריה בן סעדיה (1308) ושאפתו לשמר מסורות פסיקה

שקדמו לרמב"ם

אליעזר באומגרטן אוניברסיטת חיפה

ר' יצחק ונה, ר' ישראל הכהן וההקשר האימפריאליסטי של

הגעת הקבלה לתימן בעת החדשה המוקדמת

11:45 / הפסקה

12:00 / מושב שני

מארי שלם שבזי כגיבור תרבות

י"ר: יוסף יובל טובי אוניברסיטת חיפה

אהרון גימאני אוניברסיטת בר-אילן

קברו של רבי שלום שבזי

משה גברא מכללת אשקלון והמכון לחקר חכמי תימן

תופעת העלייה לקברות צדיקים בתימן, ובעיקר לקברו של ר"ש שבזי

יעקב שריג המכללה האקדמית לחינוך אלקאסמי, בקה אלגרבייה,

האוניברסיטה הפתוחה רעננה

ר' שלם שבזי: בין דמות היסטורית לדמות מושיע אגדי בסיפורי

העם מתימן

13:30 / הפסקת צהריים

למוסף ויתקדם בהם דגל דרב אלפאן ויטמוכו עליו לאנה ציבור
ארוכה לבעל מן ויחפנה... וצלאת מנחת דאש השנה סוד
היום' ולצאת בעדה יצב
צלאת אתמיד סוד' ואצלא צלאת ערב כסוד אולה יצלו
מנחת ערב כסוד
ויצבו אודו וידעו לציונותם
יעודו שלא יחוק בסעודה ועיני לא התודה והזקין לבית
הכנסת ויקום ואחד בלכדיה יסדיר התפלה ובעזרא יקול
על ציבורינו ברוך וצית דין שלמעלה וצית דין שלמטה כל
נדרי ואסדי ושבועי הדמי וקונמי וקונמי י
נדנא זוי אדנא זוי אשתבענא זוי הדמנא על נפשתינא מינ
הכפודים שעבר... עדי יום הפגורים הגה שבא נלנו
לשלוש נדנא נדרי ואסרנא לא אסדי ושבוענא לא שבוענא
הדמנא לא הדמי כולחון איהרנא סגון יהי לעוא קמך מרן
דנשמיא דיהון שביתין ועבדין לא שרידין ולא קיימין
דכתיב כי ביום הגה יפטר עליכם לטוב אתכם מכלהטאניס
לפני יי תטהרו יגיביה תלאת מראת ויקולו מממוד שיד
ליום השבת וג אשתי האישוב ויקול המרמק על שמע
ברכו אתי המצודך ויגבו לקול ברוך י הגבורך לעולם
יד באימה אשר בצדו מעריב ערבי וגו' ועומדין
עש ויצלן ג ראשונות וג אחרונות בלזיאתימל
דעדה אמצעית שלום כסוד ערביה
וגעילה אתה שחרתנו
ועיני
עדי שמעלים ואומדין המסוד עדי
השפת אשתי האישוב והוא יחום
על כפי המסוד

קטע מכתב יד של מארי שלם שבזי, מחוק תלמידי (סידור תפילה),
מאה ה-17, הספרייה הלאומית מספד כתי-152, Ms. Yah. Heb.

שמחתכם וצמחתיכם וצמחתיכם וצמחתיכם וצמחתיכם
על עולותיכם ועל גבתי שלמיכם והיו לכם לא צדוק לפני אלהים
אני ניה אלהיכם כי שומע קול עופי אתה מעולם ומאין תדונה
ואין דולה לך ברוך אתה יי שומע קול הקושת עמו ישאל
היום ברחמיים הם יעב בשופר תדון ון ויקול היום
הדת עולמי ויקול עושה שלום במדמוי הוא צדחמי
יעשה שלום עליו ועל כל ישראל. ההחמק יחזיר עבודת בית
המקדש למקומה במהרה בימינו ובעץ מן יניב בעד דאך
קדיש תתקבל עליו תפלה ולא עדי יגב יקולו עליו לטביה מלה
תאנה ולא יקול מודים דרעני במוסף דאש השנה לאן קודם
יסגרו מעא שליח עזר כי כל מא יסגרו וקד כגו קבל
תפלה מוסף אן ידיו לשופר עלי לקבל יהבונכ חבוב
למצוה ויקום ואחד מן אגמאע ויקול ברוך אתה יי אגנו
מך העולם אשר קדשנו במצוותיו וציונו קול שופר
ויגבו אמן ויבדך שראשי
דנא עושה

מכון בן צבי
המרכז לחקר
יהדות תימן ותרבותה
ע"ש עובדיה בן שלום

מכון
תעני
מכון בן צבי
לחקר קהילת ישראל בסודר

האוניברסיטה
הפתוחה
המכון לחקר היחסים בין יהודים, נוצרים, מוסלמים
معهد دراسة العلاقات بين اليهود والنصارى والمسلمين
Center for the Study of Relations between Jews, Christians, Muslims

חקר יהודי תימן בסימן ארבע מאות שנה להולדת מארי שלם שבזי

הכנס הבינלאומי השני
של המרכז לחקר יהדות תימן

ימים ראשון-שני | כ"ב-כ"ג באלול | 2-3.9.18
יד יצחק בן צבי, אבן גבירול 14, ירושלים

הכניסה חופשית בהרשמה מראש
לפרטים: 02-5398855 | act.ybz.org.il

14:30 / מושב שלישי

שיריו של שבזי ממסורת צנעא ועד מוזיקת הפופ

יו"ר: כרמלה אבדר האוניברסיטה העברית

עדיאל בן שלום האוניברסיטה העברית

ממצאים חדשים בניתוח מוזיקלי של שירת הדיואן בקרב יהודי צנעא

גילה פלם מחלקת המוסיקה, הספריה הלאומית

שירי שבזי בזמר העברי

מריאנה רוח-מדבר שפירא ועמרי רוח-מדבר המכללה האקדמית צפת

דלתי יצירתיות לא ננעלו - עיון משווה בעיבוד המוסיקלי-רוחני

של 'אם ננעלו' בתרבות הפופולרית העכשווית

16:00 / הפסקה

16:15 / מושב רביעי

מושב חגיגי - חקר יהדות תימן ואתנחתא מוסיקלית

יו"ר וברכות: יגאל בן שלום יו"ר הוועד המנהל של המרכז לחקר יהדות

תימן ותרבותה ע"ש עובדיה בן שלום, יו"ר האגודה לטיפוח חברה ותרבות

ברכות: אייל ג'ינאו ראש מכון בן-צבי לחקר קהילות ישראל במזרח

והאוניברסיטה העברית

בת-ציון עראקי קלורמן ראשת המרכז לחקר יהדות תימן ותרבותה,

מכון בן-צבי והאוניברסיטה הפתוחה

חקר יהודי תימן: הרהורים על כיווני מחקר, מגמות והתפתחויות

× × אתנחתא מוזיקלית: אמיתי אריכא שר שבזי × ×
מסע מוזיקלי על כנפי שירת הקודש

17:45 / הפסקה

18:00 / מושב חמישי

לחצות את תימן - נודודים, משלחות והגירה

יו"ר: ירון בן-נאה ראש משגב ירושלים: המרכז למחקר ולהוראה

של מורשת יהדות ספרד והמזרח, האוניברסיטה העברית

מנשה עזי אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

האומנם גורשו יהודים למוזע? בחינה מחודשת של אירועי

שנת 1679 בתימן

דוד מלכיאל אוניברסיטת בר-אילן

המשלחת הדנית לתימן יהודי תימן (1761-1767)

דני בר-מעוז חוקר עצמאי

בכף הקלע - שארית הפליטה בתימן בין ציון לסאטמר

יום שני / כ"ג באלול, 3.9.18

9:30 / מושב שישי

ייצוגים תרבותיים - מגדר ותצוגה

יו"ר: אסתר מוצ'בסקי-שנפר מוזיאון ישראל

כרמלה אבדר האוניברסיטה העברית

מה מספר לנו הטקסט בגב התכשיט - מבט על שני תכשיטים

מתימן מאוסף ביל גרוס

תום פוגל האוניברסיטה העברית

"הבנות הקטנות האלה, שבאו אלינו עתה באלפיהן" -

השתקפות נשים ושירת נשים מתימן במחקריו של ש"ד גיטוין

עודד שי אוניברסיטת אריאל והמכללה האקדמית בית ברל

תרבות, מורשת, פולקלור ותצוגה: המוזיאונים, האוספים

והתערוכות של יהדות תימן בארץ ישראל בעבר ובהווה

11:00 / הפסקה

11:15 / מושב שביעי

יהודי תימן ביישוב ומול מדינת ישראל

יו"ר: מוסטפא כבהא המכון לחקר היחסים בין יהודים, נוצרים,

מוסלמים. האוניברסיטה הפתוחה

שאל דוק חוקר עצמאי

יחסה של ההסתדרות לפועלים ממוצא תימני בתקופת המנדט:

מבט היסטורי-חברתי

עמוס בלובשטיין-נבו אוניברסיטת אריאל

"צעקות הילדים המוכרים את עיתוני הערב עושים את העיר

תל-אביב לגיהנום" - עולמם של מוכרי העיתונים הקטנים בישראל

דבורה חדד-עפג'ין מכללת ירושלים

בין הלכה לבין מעשה ובין אידיאולוגיה לבין מציאות ביחס

לקליטת עולי תימן במושבות, בקרב הנהגת האיכרים בין השנים

1945-1907

12:45 / הפסקת צהריים

13:45 / מושב שמיני (מושב באנגלית)

היהודים בתרבות תימן: שירה, מסע ואהבת הארץ

יו"ר: חיים סעדון, דיקן הלימודים האקדמיים האוניברסיטה

הפתוחה, מכון בן-צבי

Adena Tanenbaum Ohio State University

A distinctive sense of self: Yemeni Jewish self-definition

in Zechariah Aldāhirī's Sefer ha-Musar

Mark Wagner Louisiana State University

Shabazi and Sufism - a corpus analysis

Alan Verskin University of Rhode Island

Love of Homeland (Ḥubb al-Waṭan) in Ḥayyim

Ḥabshūsh's Ru'yā al-Yaman

15:15 / הפסקה

15:30 / מושב תשיעי

היבטים לשוניים ותרגום

יו"ר: מאיר מ' בר-אשר האוניברסיטה העברית

בוריס קליינר אוניברסיטת תל-אביב

קריאת המקרא של יהודי תימן - מחקר חדש

אורי שחמון האוניברסיטה העברית

אָלִימָן אֶלְאֶסְפֵּל ועקרונ המובחנות המורפולוגית

אורי מלמד האקדמיה ללשון עברית

העשייה הלשונית ביצירתו הפואטית של ר' שלם אלשבזי

נעמה בן עמי אוניברסיטת בר-אילן

שירת הדיואן בערבית - אתגר למתרגם

17:30 / הפסקה

17:45 / מושב עשירי

הקרנת טרום בכורה של הסרט - 'שבזי'

במאית: ישראלה שאער-מעודד

פרויקט העברים של יאיר קידר

18:45 / דיון בעקבות הסרט

שירתו ודמותו של שבזי במרחב התרבותי הישראלי

מנחה ומגיבה: ורד מדר

משתתפות: חביבה פדיה, רחל שרעבי, ישראלה שאער-מעודד